

ת"פ 14577/05/14 - מדינת ישראל נגד שמשון צברי

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 14577-05-14 מדינת ישראל נ' צברי(עציר)

בפני מאשימה נגד נאשם	כב' השופטת אפרת פינק מדינת ישראל שמשון צברי (עציר)
-------------------------------	--

החלטה

בדיון שהתקיים ביום 2.11.14 התעוררה בין הצדדים מחלוקת בשאלה אם קיימת חובת תסקיר בעניינו של הנאשם.

הגעתי למסקנה, כי קיימת חובה לערוך תסקיר במקרה הנדון, וזאת מחמת הספק. אפרט את נימוקיי.

ואלו נימוקי ההחלטה:

1. הנאשם הורשע בביצוע עבירות בשלושה אישומים: באישום הראשון - בביצוע עבירה של איומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן - "חוק העונשין"), וזאת ביום 6.5.14; באישום השני - בביצוע עבירה של תקיפה סתם, לפי סעיף 379 לחוק העונשין, וזאת ביום 5.5.14; ובאישום השלישי - בביצוע עבירה של היזק לרכוש במזיד, לפי סעיף 452 לחוק העונשין, וזאת כחודש לפני המועד הנזכר באישום הראשון.
2. הנאשם עלה מתימן. יש הסכמה בין הצדדים כי הנאשם נולד בשנת 1993, אולם מועד הולדתו המדויק אינו ידוע. גם שנת הלידה לפי הלוח העברי אינה ידועה לצדדים.
3. לפי סעיף 38 לחוק העונשין ואכרזת דרכי ענישה (תסקיר של קצין מבחן), תשכ"ד - 1964, קיימת חובה לערוך תסקיר בטרם יוטל עונש מאסר, בעניינו של נאשם שטרם מלאו לו 21 שנים ביום ביצוע העבירה.
4. השאלה המתעוררת בהקשר זה בתיק שלפניי היא, האם יש לקבוע כי מלאו לנאשם 21 שנים ביום ביצוע העבירות שבכתב האישום?
5. לפי סעיף 12 לחוק הכשרות המשפטית והאפטרופסות, התשכ"ב - 1962 (להלן - "חוק הכשרות המשפטית"):
"ידועה שנת לידתו של אדם ולא ידוע יום לידתו, חזקה שנולד באחד בניסן של אותה שנה; ידוע

חודש לידתו של אדם ולא ידוע יום לידתו, חזקה שנולד ביום החמישה עשר של אותו חודש".

6. סעיף 12 לחוק הכשרות המשפטית עניינו במצב שבו "ידועה שנת לידתו של אדם". האם מדובר בשנת הלידה הגרגוריאנית או העברית?
7. לפי סעיף 3 לחוק הפרשנות, תשמ"א - 1981 (להלן - "**חוק הפרשנות**"), ניתנה למושגים "שנה" ו"חודש" פרשנות כדלקמן: "לפי הלוח הגרגוריאני, ואם צוינה תחילת תקופתם או סופה לפי הלוח העברי בלבד, לפי הלוח העברי".
8. סעיף 12 לחוק הכשרות המשפטית קובע חזקה, שלפיה נולד באחד בניסן באותה שנה, והרי חודש ניסן הוא אחד מחודשי השנה בלוח העברי. מכאן, ובהתאם לסעיף 3 לחוק הפרשנות, המדובר בא' בניסן לשנה העברית.
9. במקרה שלפניי, אין הצדדים יודעים את שנת לידתו של הנאשם לפי הלוח העברי, אלא אך את שנת לידתו לפי הלוח הגרגוריאני, שהיא 1993. שנת 1993 התחילה ביום ח' בטבת תשנ"ג והסתיימה ביום יז' בטבת תשנ"ד.
10. השאלה היא, אפוא, אם בהתאם לחזקה הקבועה בסעיף 12 לחוק הכשרות המשפטית, יש לקבוע את תאריך הולדתו של הנאשם ביום א' בניסן, תשנ"ג (23.3.93) או ביום א' בניסן, תשנ"ד (13.3.94)?
12. לכאורה, ישנו הגיון רב יותר בקביעת החזקה לגבי שנת תשנ"ג, שהרי אין מחלוקת כי הנאשם נולד בשנת 1993. אולם, הגיון זה אינו עולה מהוראות החוק, שהרי החזקה חלה לגבי לוח השנה העברי.
13. למעשה, זו מהותן של חזקות, שהן קובעות קונסטרוקציה משפטית, אשר אינה משקפת בהכרח את האמת העובדתית. על כך נאמר, כי "החזקות המשפטיות קובעות מה תהא 'האמת המשפטית' בנסיבות מסוימות, וזאת בידיעה שלא תמיד ישקף הדבר את האמת העובדתית ... לעיתים יהא מדובר בפיקציה של ממש. בדומה לכך יש לראות את החזקה לפיה אדם שלא ידוע יום לידתו נולד באחד בניסן של שנת הולדתו... " (דנ"א 2121/12 פלוני נ' ד"ר אילנה דיין (18.9.14), בסעיף 26)).
14. לפי סעיף 34כא לחוק העונשין:
"ניתן דין לפירושים סבירים אחדים לפי תכליתו, יוכרע הענין לפי הפירוש המקל ביותר עם מי שאמור לשאת באחריות פלילית לפי אותו דין" (ראו: דנ"פ 1558/03 מדינת ישראל נ' פאוזת (7.6.04)).
15. המסקנה הינה, אפוא, כי בנסיבות שבהן, אין כל מידע בדבר השנה העברית שבה נולד הנאשם, יש לבחור באפשרות המקלה עם הנאשם. לפי החזקה המשפטית, קיימת אפשרות כי הנאשם נולד בשנת תשנ"ד, משום ששנת 1993 נמשכת לתוך תשנ"ד.
16. אין מחלוקת, כי יישום החזקה שבסעיף 12 לחוק הכשרות המשפטית, אינה משקפת את האמת העובדתית, שהרי הנאשם נולד בשנת 1993, ואילו א' בניסן, תשנ"ד, נופל בשנת 1994. אולם, מדובר בקונסטרוקציה משפטית אפשרית בשילוב בין סעיף 12 לחוק הכשרות, לבין סעיף 34כא לחוק העונשין.
17. עוד נאמר, בהקשר דומה, שכאשר יש ספק בדבר גילו של קטין משום שתאריך לידתו המדויק אינו ידוע, על הטיפול להיות בהתאם (ע"פ 3705/11 פלוני נ' מדינת ישראל (26.1.12), בסעיף כ"א). משמעות הדבר, כי על הספק לענין הגיל להתפרש לטובת הנאשם.

18. בטרם אחרתום יש לציין, כי ספק באשר לקיומה של חובת תסקיר מתעורר גם אם נאמר, כי הנאשם נולד בא' בניסן, תשנ"ג, וזאת ביחס לאישום השלישי, אשר בוצע כחודש לפני יום 6.5.14, במועד שאינו ידוע. אמנם, באת כוח התביעה טענה, כי אין בכוונתה לעתור לעונש מאסר באשר לאישום זה, אולם אין אני דנה באישום זה כשלעצמו, אלא במכלול האישומים, ויש באישום זה כדי להשפיע על העונש בכללותו.
19. לאור כל האמור לעיל, אני מורה לשירות המבחן לערוך תסקיר בעניינו של הנאשם, וזאת קודם למועד הדין. המזכירות תמציא לשירות המבחן החלטה זו, יחד עם פרוטוקול הדין מיום 2.11.14.
- בא כוח הנאשם ימציא את פרטי הנאשם ואת פרטיו לבית המשפט, לא יאוחר מיום 13.11.14, וזאת על מנת שניתן יהיה להעבירם בהקדם לידי שירות המבחן.
20. התיק יקבע לדין ביום 14.12.14, וזאת לשם שמיעת הטענות לעונש.

ניתנה היום, י"ט חשוון תשע"ה, 12 נובמבר 2014, בהעדר הצדדים.